

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egyes száma ára	4	kr.
Egy évre	10	"
Felétre	5	"
Negyedévre	2	"
Egy hónapra	1	"

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

házasos postáért 5 kr. Nagyobb terjedelműre (ábrák) csak akkor szerint jutányos áron vehetnek fel. Bélyeg-díjmal nem külön beiratásért 30 kr.

Az érem másik oldala.

Debreczen, márcz. 4.

(K.) Tegnap néhány szóval rámutattunk arra, mi mindent akar véghez vinni Wlassics, ma lássuk azt, mi fog belőle valóra válni.

Mindenek előtt beszéljünk arról amiről ő nem beszélt s ez a nem katolikus, törvényesen bevett vallás felekezetei állami dotációjának törvény útján leendő rendezése. Azt mondta Wlassics Csaktornynán, hogy ezt a javaslatot nemsokára benyújtja, szombaton pedig ezt a kérdést is elütötte azzal a kényelmes mondással, hogy míg az igazságok el nem mulnak az egyházpolitikai kérdések újból való felvételéről szó sem lehet. Álljunk meg egy kissé ennél a mondásnál.

Ki izgat, mivel és kit izgat? Az az egypár meghibbant elméjű néppárti talán, avagy a hírlapjaik, amelyek mindennap, illetve minden héten megkoczkáztatnak néhány — sokszor általuk komolynak tartott — élczet a liberális rendszerre, a min még csak nevetni sem lehet? Azok a néppárti újságok pár hónap óta úgy megszelidültek, — min ha elvesztették volna maguk alól a soha meg nem volt erkölcsi tőke helye mellől az anyagot is s most vaczillálnak az élet és halál szörnyű kérdései között. Azokkal lehet izgatni, avagy annyira szuggereálta magának ezt a kormány, hogy hőpölygő fekete hadakat lát a polgári házasság ellen felvonulni, minden templomi processzióban. S kit izgat, azt a szegény tót népet talán, —

amelyik csendes mint az állat, s ha valakire haragszik, úgy csak a papok azok, a kik elhitették velük, hogy a polgári házasságot időre köti az ember ennek tudatában ők is megpróbálták s most nem tudunk szabadulni a feleségükől? Ezeket izgatják talán? Abból legfeljebb nekik esnek bajuk... Bizony, nem volt még nagyobb dídala rendszernek, mint az egyházpolitikának, mert az ime másfél év alatt átment teljesen a köztudatba, ki, mivel és kit izgat tehát?!

Ime, erről tehát Wlassics még csak nem is beszélt, hogyan volna tehát pénze reá? De a közös költségekre van ugyebár?

Lássuk azokat, a mikről beszélt. A középiskolai jogosítás egységét nyélbe szeretné ütni, de hat ahhoz pénz kell, illetve sok tanár, azok nevelése csak pénzzel történhetik, az pedig a Hold utcában vajmi kevés akad. Aki van tanár, arról elismeri, hogy jobban is állhatna a fizetési sorrendjük a 93-iki törvény értelmében is, tehát nincs pénz, az meg épen természetes, hogy 100 frt ötödéves pótlék kevés, de hiába, nincs pénz. Iskolákat kérnek itt is, ott is, állítani, de hiába, nincs pénz, az a szegény társadalom pedig egyszer már csakugyan kimerül. (Ezt ugyan nem mondta, nem is illik bele a tervbe, de azért igaz.) A kereskedelmi iskolákat kivette a tanfelügyelők kezéből, új főgázgatókat ígért helyette s még ma is egy tullefoglalt müegyetemi tanár végzi az egészet, de hiába, nincs pénz. A tanfelügyelők munkáját eddig azzal

akarta kevesbiteni, hogy a járási tanfelügyelők rendszerével próbálkozik meg de hiába, nincs pénz. A népoktatás fejlesztése szintén okos dolog volna, de sem iskolák a, sem a tanítófizetésére nincs pénz.

Szóval, eddig mindig olyan miniszterünk volt a ki a maga feje után indult, ha csinált is anketeket s huszan olvastak ott fehéret, ő akkor is feketének látta, ha egyszer az volt a meggyőződése, igaz, hogy az volt a szerencse hogy nekik sem volt a kísérletekhez elég pénzük, most pedig mikor elértük azt, hogy van olyan miniszterünk, a ki hallgat a jó szóra, elhiszi, hogy tanügyi kérdésekben a tanárok és tanítók összesége többet tud, mint ő, annak meg az a szerencsétlensége, hogy szintén nincsen pénze.

Olyan dolog minálunk a közoktatási tárca vezetőjének lenni, mint a régi pedagogia divatjában tanulóknak, ha az ember szegény volt. Minden gazdag tanulóknak volt a szomszédjában egy szegény fiu, a ki tandíját és élelmét amattól kapta azért, hogy azt tanítsa és megvédje s ha az urfinak baja esett, kikapott a védő, mert nem védte meg, ha pedig az urfi bajt csinált, kikapott a védő, hogy ékként az urfit a szó szoros értelmében a saját tervével védje. Akkor palcza volt divatban, most a koplalás, ennyi a különbség, de hogy a szegény tanügy ma is a hadügy aprügélkindeje, az bizonyos. Vajjon meddig mar ad ez?

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

TÜNDÉRSZIGET.

A mi háznak a „Senki szigetje,”
Gyönyörűség éldegélni benne.
A világgal keveset törődünk,
— Ő sem hall tán hírtse mi felőlünk!

— Mindenünk van, a mire csak vágunk;
Hisz a miénk, a mit csak belátunk.
Erdők, mezők, csillagok pompája,
S a természet szép harmóniája!

Imádkozni se kell nekünk messze
Járogatnunk, Isten tiszteletre,
Idebaza imádkozunk szépen,
Egy kis bölcső édes közelében.

Én Istenem hallgass meg bennünket,
Ovd meg a mi tündér szigetünket.
— A hírt, nevet és a kincset meg
Oszd ki mind a többi embereknek!

Szabolcska Mihály.

A föld.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Írta: Ifj. Móricz Pál.

Külön választá pediglen az égi boltozatot a víztől es a tengereknek csodákkal teljes méhéből kiemelkedve lón a föld, lón világosság is, a csillagok a ragyogós nappal, aztán pedig — így tanítja ezt a teremtesnek könyve — a hetedik napon megpihent az Ur.

Amint az első virágrügyek kifakadtak, a buza kalász aranyozott, tömör feje, a mint meghajolt a virág illatos szélben, az első pacirta fütty, az első emberek vad, állatias makogása, az mind nagyságát hirdeté a csodaerőnek, mely alkotója lett mindennek, alkotója lett a földnek, mely a legregibb mondák szerint az emberiség anyjaként neveztetik.

Mi is ez a föld? A tudósok, hogy is megtudják írni, mennyi bazaltus, trachit szikla

rétegekből, meg az alkotó tűz által felolvasztott hány mas ily szilárd anyagból formálódott gömbölyű egészé, tengerek szakadva vissza mélyébe, füstöt, lángot, vizözönt okádva ott pediglen ki, mint a mesék dühöngő szörnyetegje, ahol a felső, már megszilárdult kereg felszakadt...

Az eltemetett erdőségek a mese kor csodaállataival, bestiális embereivel mind részeivé váltak, visszasüllyedtek a sötétségbe, ahol most csak a lobogós bányász mécsnél árulnak fel titkaik, a kőszén bányák mérges manóikkal, mérges, halálos levegőkkel eltelt odúiban...

Milyen nagy a föld, de mégis milyen kicsi a végtelenség más testeivel összehasonlítva, csak minthogy az óriás fejű basarózsán egy picinyke, csillogós hátú katicza bogár, de még annál is kisebb, olyan ködbe merült, halavány, halavány rózsaszín fényel... Nem ragyog oly szépen, mint a büszke Sirius de mi mégis szeretjük a földet, ezt a hala-

BELFÖLD.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma d. e. 10 órakor tartandó ülésén folytatták a vállalkozás- és közoktatási ügyi költségvetés tárgyalását. Szólásra fel vannak jegyezve: Gáry János, Bodó János és Török Bertalan a költségvetés mellett, Marsovszky Endre pedig ellene. Az egyes tételknél beszélnek még Thahy Kálmán, Komjáthy Béla és Zichy Jenő gróf.

A képviselőház mentelmi bizottsága, mely tegnapi d. e. 5 órakor tüzte ki a Pap Elek, Podmaniczky Frigyes báró, Ivánka Oszkár, Lepényi Miklós, Holló Lajos és Légrády Károly mentelmi jogának felfüggesztése iránti kérelmek tárgyalását, ülést bizonytalan időre elhalasztotta. Az elnökség az újabb határidőt később fogja közzéadni.

A ruthén nép érdekében. A magyarországi északkeleti kárpátok között és alján lakó ruthén nyelvű nép szellemi és anyagi viszonyainak istapolása, elősegítése s felviragoztatása érdekében alakult értekezlet bizottsága a kormányhoz intézendő feliratát már elkészítette. E felirat felolvasása és a további teendők megállapítása vegett a bizottság e hó 7-én délelőtt 11 órakor a képviselőház I. osztálytermében ülést tart.

Az új papírpénz. Értesülésünk alapján megírtuk, hogy a két pénzügyminiszter már jóváhagyta a koronaértékű új bankjegyek rajzát és tervezetét s ennek következtében az osztrák-magyar bank bécsi nyomda-intézetében megkezdtek az új papírpénz készítésére irányuló előkészületeket. Mint most beadott oldalról halljuk, az új bankjegyek igen tetszetős külsejűek lesznek s úgy rajzok, mint színezésük, főként azonban méreteik megállapításánál kiváló gondot fordítottak arra, hogy a különböző értékű bankjegyek egymástól élesen megkülönböztethetők legyenek, a mi a jelenlegi 10 frtos és 100 frtos bankjegyeknek tudvalevően legnagyobb hiánya. Az új bankjegyeknél e szemponton kívül a hamisítás megnehezítésére is nagyobb súlyt fektetnek. A legutóbbi napokban kérdésessé vált, hogy 5000 korona bankjegyeket fognak-e készíteni s kivált az osztrák pénzügyminiszter óhajtja ezt a kérdést a magyar pénzügyminiszterrel szöbelileg újra tárgyalni.

vány, ezt a sápadt földet az álmos holdvilággal egyetemben, melyha ezüstöz így telen, akár csak a fagyos skandináv mesék a kek szemű, szőszke furtú leányról, akinek meghalt, talán messzetengereken vészelt el a szerelmes matkája, csupa acél volt a karja . . .

És még ez a kis föld is, hogy szetoszlik Szétdarabolják a hegyek, mint valami tuskos kőkerítések, máshol a folyók, a tengerek tagozzák fel, de meg a nemzetek is, melyek minden tagja jussat követeli a földből minden tagja csupán azt a földet tartja földnek, az ő igazi földjének, amelyen, ameddig a paraszti munkakodás közben sáros boeszkori-val ösvényeket tapodhat . . .

Mert mit érdeklí a János bácsit, a k nek csupán a rétségen van másfél telek földje, hogy a rétségen kívül, hogy a község, a vármegyé, az ország földjein kívül vannak még egyéb más földek is, nem csupán ilyen terka virágos, kakukk füvektől illatos kaszálot, pázsitok, melyekben azonban, ha feltértek száraz időben a leg-zebb, legaczelosabb buza is megterem, meg a zab r-pülös szőke virágt. Isten bizony, a János bácsi már nem törődik a többivel, hogy lám a francia Jean gazda

A Morzsányi ügy. Hála Istennek, így kell innár csak beveznünk ezt a kérdést, nincs belőle az állam reputációjának semmi kára. Azokon kívül, amiket tegnapi táviratunkban jelentettünk, még a következőket közölni kell: az ügy jelen állását illetőleg a Magyarország egyik munkatársának tegnapi a képviselőház ülése alatt alkalmá volt Vörös Laszlo államtitkár ural a kiállítás jegyberlet ügyében beszélhetni, mely alkalommal az államtitkár ur a következő kijelentéseket tette: Ismerem az ügyet, mert Berl és Ollendorf ügyvédje, dr. Várady Gábor ur engem mindenről felvilágosított és az értesüléseim is megfelelnek az ön által elmondottaknak. Megtettem a kellő lépéseket, hogy az ügy minél hamarabb tisztába jöjjön. A Budapesti című lap ellen megindított sajtópörön kívül kérelemre a kereskedelmi miniszterium bünyvadi eljárás indított meg egy Spitzer, mint Berl és Ollendorf ellen, hogy a való tényállás kidrítessék. És magam jártam tegnapi a főügyésznel, kérvén őt az ügy megszüntetésére. Annyit mondhatok, hogy én Spitzert nem ismerem. Egyetlen egy ízben láttam. 1896 újév napján járt nálam Morzsányi Károlylyal és boldog újévet kívánt nekem. Akkor a kiállítási jegyberlet dolgában szó nem volt köztünk. Később Spitzer még egy ízben akart hozzám bejutni, de én nem fogadtam őt akkor. Morzsányi eljárását itt nem ítélem meg. Nem tudom, miben állt az ő szereplése; csak annyit tudok, hogy hozzá hasonló informáló képviselő sok van. Nézetem szerint, a helyzete nem épen kellemes. — Valószínű, hogy le fogja vonni a helyzet tarthatatlanságából a konvencziákat és vagy kilep a szabadelvűpartból vagy pedig lemond a mandátumáról. Én a magam részesül meg teszek hogy a dolog minél hamarabb tisztába jöjjön. De megvagyok róla győződve, hogy ily megamadtatásnak minden köztisztviselő ki van téve, a nélkül hogy kelően védekezhessen. Beri nemességére nézve is csak megerősíthetem, mit a miniszter már bejelentett, hogy erre vonatkozó felterjesztés soha sem történt.

Védjük a magyar ipart!

Debreczen, márcz. 4.

Nemsokára a képviselőház elé terjesztik azon törvényjavaslatokat, számszerint tizen-nyolcezt az Ausztriával való közgazdasági kiegyezés tárgyában. Elérkezett hát a legfőbb ideje annak, hogy a magyar nemzet közveleménye a legelőkeltebben foglalkozék ezen kér-

is büszke a maga kerges földjére, valamint a ceyloni is, ahol a pámakon aranyos madarak rikácsolnak s czukorlé a nádkabban.

— Az én földem! ha a kékes pusztaságon, ahol a fészlős délibábok is játékot játszanak a képzeletünkkel, az én földem! ha végig mutat a gazda azzal a szilárd, izmos karjával a sárgult tarlón, melynél egy helyt még a takarmányrépa kövér zöld levelei is ott sötétlenek, arrább a tengeri, s a messzeségben, de már a kékes szürkeségbe szinte elmosódva a határ árok akáczósai, a terjedt lombu nyarfa . . .

Mennyi büszkeség, mennyi érzés, mennyi szeretet, mennyi rajongás, mi minden bent foglaltatik e szókban: A z é n f ö l d e m! Több ez, mint mikor az angol gőgös hivalkodásában és erejének tudatában bárkinek a szemébe vágja: Az én hazam, az én váram! Többet jelent ez mindenneknél, mert hisz csak a var is a földön épül, mert hisz a templomoknak az alapjai is a föld mélységébe vannak letéve, a föld, a mi szerető édes anyánk ki csak úgy szenved, csak úgy gyötördik, mint fiait az emberek . . .

A föld a mi édes anyánk, m lyből testünk anyaga formálódik s a végtelenségben,

désekkel s a lehető legerélyesebben foglaljon állást a magyar nemzet jogos érdekei mellett. Azért foglalkozunk mi most sürűbben e kérdéssel, mert mai napság ez az első fontosságú, mivel a szó szoros értelmében életbevágó kérdés, a melynek kedvezőtlen megoldása romlást hozna hazánkra.

Az ország törvényhatósági bizottságainak egy része nem régen foglalt állást a kvóta fölemelés ellen. De ez a kiegyezésnek csak egy része, habár szintén igen fontos. És bár az osztrákok követelése e pontnál is vakmerő, még sem ez a legvakmerőbb követelésük.

Az osztrákok legvakmerőbb követelése a magyar ipar és vállalkozás ellen irányul, a melyeket teljesen meg akarnak ölni.

Egy idő óta Magyarországon úgy az állami, mint általában a közszállításoknál, pályázatoknál ki szoktak zárni az idegen ipart és vállalkozást, tehát az osztrákok is, illetőleg legalább előnyt nyújtanak a magyar pályázóknak az idegen fölött, tehát az osztrák fölött is. Ezt mindenki természetesnek és helyesnek kell, hogy tartsa, mert hiszen ki pártolja a magyar ipart, a magyar vállalkozást, ha mi magunk nem?

Ennek a támogatásnak mutatkozott is némi jó hatása. Az utóbbi időben újabb és újabb magyar iparvállalatok keletkeztek. Sőt nem egy esetben az is megtörtént, hogy osztrák ipar részben vagy egészen áttelepedett hazánkba, hogy a magyarországi közszállításoknál és pályázatoknál részt vehessen.

Az ezredévi kiállítás alkalmával szemléltettük már örömmel, hogy a magyar ipar és vállalkozás olyan fényes munkát tudnak már végezni, aminőről évtizedekkel előbb alig mertünk áldni. Pedig bizony most is beköbba van verve a magyar ipar, különösen a kisipar.

Már az eddig elért eredményeinket is megsokalta, megirigyelt az osztrák, a ki azt akarja, hogy a magyar ember csak a földet turja, hogy az osztráknak legyen o'csó gabonája.

Majd gondoskodik ő az iparról s tartuk szerencsénknek, ha megvehetjük drága pénzű az ő ipari termékeit.

Elég vakmerők tehát azt követelni, hogy a magyar kormány, a magyar közhatalóságok ne gyamolítsák a magyar ipart s az osztrák ipart és vállalkozást sem ki ne zárják sem pedig fölőtte a magyart előnybe ne részesítsék, hanem az osztrák iparnak és vállal-

mindenhol jelenlő, hangját mindenhol megzendítő esoda erő, az Isten, a kit mi csak sejtve sejtünk, a ki előtt a tenger-zemnek, sincsen mélysege, Ő pedig a mi apánk, a kitől származik telkünk, a kitől örököltünk mindent, ami lényünkben megfoghatatlan. Imádjuk, tiszteljük, féljük, szeretjük is az atyát, hanem szerelmünk mégis csak a földé, az anyánké melynek virágitól megbódulunk, melynek seiyemes pázsítján szelid álmokat alszunk, ha nyár van, ha susog az erdő, ha bűg a vadgalamb, a mikor az ezüstös tollu kócsag is ott lustálkodik a gazos, vizivirágos tó partján . . .

Milyen szép álom is ez! Álmodni a földön a földről, a mi szerelmes anyánkról, hogy Ceylonban pálmakkal, fűszerekkel, aranyos madarakkal, meg a gyémántok ragyogós köveivel csábítgat a természet, mit törőduénk mi azzal, hisz nem a mi földünk? . . . Talán egyáltalán nem is föld az? Csak egy rézszeckéje a világnak! Mert hisz csak ez a föld, a mi földünk, ez az egyetlen föld, ahol a delibáb játszik, ahol estendet messze elzokog a pásztori furulya vagy a miat felhők hatán, szellők szárnyán csengve, bongva, lágyan elsimulva szál ki a pusztákba az esthang, az Ave Maria ezüstös szava . . .

kozásnak biztosítsanak szabad versenyt a magyarral.

Valóban botrányszámba megy, hogy csak mernek is ilyen követeléssel előállni. Hiszen ez jogtalan beavatkozás a magyar belügyekbe. Talán már iparunkat is közösgüggyé akarják tenni? Nekünk a mostani közösgüggyek sem kellene, nemhogy újakat csinálni hajlandók volnánk.

Csináljon Ausztria tartományaival, ami tetszik. Am pártolja például az alsó-ausztriai ipart a csehorszáziak kárára. Nekünk ehhez semmi közünk. De ne avatkozzék a mi dolgainkba, mert Magyarország nem tartománya Ausztriának.

Teljes erővel azon kell lennünk, hogy Ausztriának jogtalan és m rész követelését a leghatározottabban utasítsak vissza a magyar kormány és a magyar országgyűlés. Mert ha megengedik az osztrák ipar és vállalkozás szabad versenyét a magyarral, a szomorú eredmény felel egy perczig sem lehetünk kétségben.

Az osztrák ipar és vállalkozás teljes erejében levő férfi, míg a magyar csak a ig serdülő gyermek.

Ha ezt a kettőt összeeresztik birkózni, a szegény gyermek csakhamar legyőzve a porban fog fetrengeni.

Ettől a végzetes sorstól mentjük meg hát a meg ugyis gyenge magyar ipart, sőt igyekezzünk azt mentől inkább fejleszteni és erősíteni.

KÜLFÖLD.

Amerika új elnöke. Ma reggel vonult be, Mac Kinley Mihály, az észak-amerikai Egyesült Államok új elnöke a washingtoni fehérbabaszészel négy évre előntötte az arany és ezüst régi harczának a sorsát. Ez a körülmény nem lehet közönbös az európai politikára, amelynek épen a mezőgazdasági kérdések képezik a főrugóját a jelen napokban. Mi meg vagyunk győződve, hogy nem is fog hatás nélkül maradni s a helyes árhullámszám épen az arany felzabadosulása által a mezőgazdaságra is jobb napokat fog virrasztani. Kíváncsian várjuk Mac Kinley politikájának első nyilvánulását.

És a János bácsi leemelni kalapját, nehéz, zsiros kalap az, aztán imádkozik... Vagy talán nem is ima az, hanem szívének gondolatokban feloldadt dobbanási a földről, a hazáról, az éldott Magyarországról, melyekben az ősek hamvai ezer év óta porladoznak. A hol büszken repesett zászlajával a turul, felzúgott a tárogató és a paripák, hogy nyihogtak, meg a kard ha megcsillant! Hajh! A világnak vannak szebb részei, vannak népek, vannak országok még máshol is, hanem föld csak egy van, ez ami földünk, ami édes anyánk Magyarország megáldott földje... És ha halljátok az esti harangszót, a Maria ezüstös szavát, hát imádkozzatok ti is ezért a földért, ha rácz, ha német, ha románoknak nevezitek magatokat, mert ha itt látkók, megérdemei ez azt töletek, megáldott, megszentelt ez a föld, ami édes földünk, Magyarország földje, mely soha sem volt mostoha a legmostohább fiaihoz sem...

— Maria! Magyarország Nagy Asszonya! vedd oltalmadba a mi országunkat, ami földünket s takarjad be aranyos palástoddal szerelmes az asszonyok között...

Csak álom volt!

Már siess hazádba vissza György herczegem!

Debreczen, márczius 4.

Hol volt, hol nem volt, az operenciás tengeren is tul volt egy király. Nem nagy volt a királysága, de annál több dicsőség, hírnév és fényes mult tapadt ahoz a földhöz, mely fölött ő tartotta kezében a jogart, melynek területén ő uralkodott évenek és holtak fölött. Derék, jóravató ember volt a király, Györgynek hívták. Nem abból a népből keletkezett, melynek királya lett, de azért megszerették, mert becsületet, jóravató király volt és mikor országának fővárosában fia született, hatáttalan volt a nép öröme. Konstantinnak hívták első szülött fiát. Hatalmas birodalmak uralkodóival állt felesége révén rokonságban a király, ki egyre csak azon buslakodott: Miért is nem nagyobb az én királyságom? Miért nem tengerek partján terülnek el városaim, falvaim, miért nincs nekem is sok százezerekre menő hadseregem, pánczélosaim, melynek ágyu döreje megreszketteté a világot? Miért nincsenek millióim, melyek segítségével olyan hadsereggel szerelhetnem föl országomat, hogy megirigyelhetek rokonaim, unokaöcsém, ki sok száz millióknak parancsol, sógorom, kinek édes anyja tengerek fölött uralkodik és ki még a szomszédos világgrészben is megmérhetetlen földterület fölött gyakorolja a fennhatóságot? Miért vagyok épen én ilyen kis királyság királya?

Történt pedig, hogy a gondviselés még egy fiuvall áldotta meg a királyt. Lón nagy siránkozás a királyi családban. György király és felesége Oga királyné oda voltak a bánkodástól. Hogy ép a legszegényebbeket áldja meg a jó Isten ilyen sok gyermekkel. Az apja után Györgyök neveztek el a fiut. Nem okat törődtek a fiuvall. Csak úgy felesöpörödött, de elegendőleg fészkelődött lelkebe. Csak egy gondolat bántotta. Meg akarta mutatni édes apjának, hogy ő nem fölösleges, hogy ő rea is hivatás vár. Ambíció fészkelte magát lényébe, tettvágy, nagyravágyas és hősi eszantság, mely csak alkalomra várt, hogy kitörjön. Mikor megnőtt György herczeg, egy napon behívtá magához az apja és szölt hozzá:

— Fiam György, tudod, hogy kicsiny az országom. Nem oszthatom azt kétfelé. Hanem azért mégis azt akarom, hogy ember legyen belőled. Kedves rokonom, a hatalmas czár atyus ultra küldi fiát, ki valamikor örökön fogja trónját. Eredj unokaöcséddel. Vele adok két zsák aranyat. Nehezen fogom nélkülözni, mert üres az államkincstár, katonáimat sam igen tudom fizetni, de nem akarom, hogy kevesebbnek tarissanak, mint rokonodat, a nagy czár fiát. Becsüld meg magad, hízeled magad kegyeibe. Még rea szorulhatsz.

És utnak indult György herczeg Miklós nagyherczeg el. A sors kedvezett vállalkozásának. Bejártak világgrészeket, sokat láttak, sokat tapasztaltak, de kalandra nem mutatkozott alkalom. De végre ez is kínálkozott Oda fönt a nap birodalmában, ahol mas vallás járja, mint az Ozeánon innen, a vallás egy örültje neki tamadt uti tarisanak, a nagy birodalom leendő örökösének és György herczeg, az erős ifju kardjával visszavagta a nagyherczeg feje ellen indított c-apat. Megmenté hős bátorsággal a legnagyobb birodalom urát. Híre ment a hősi tettek a világban, eljutott az a hős fiu apja füléhez is és ahol maskor tűzhánó hegyből kiváló lángok terjesztettek ijesztő világosságot, most örömtűzek gyuladtak ki. Boldog volt a király, örömkönnyek ragyogtak az anyakirályné szempilláin és megbánták, hogy valamikor György fiuk jötte miatt busultak. Valóságos diadalmenet volt, mikor hazajött. A nép örömjongva fogadta. Nagy volt most György herczeg tekintélye.

De semmi sem tart örökké! Mutak az évek. Nehéz napok következtek a királyságra. Az alattvalók nem tudtak megelni. Kivándoroltak szomszédos országokba, a hol már nem parancsolhatott nekik a király. Adósságokba keveredtek, mert a rendes jövedelmekből nem telt meg arra a kis katonaságra sem Nem fizethettek hitelezőknek és így sokat vesztek még rokonaik előtt is az előbbeni tiszteletből. Az idősebbik királyfi megházasodott a szomszédos Germánia császárjának családjába, a kinek pedig György herczeg életét mentette meg, az örökébe lépett édes apjának, ura lett a legyagyobb birodalomnak. Várta a király már most mi lesz vele. Ilyen rokonság meslett csak nem fog elcsenevészesedni az ő országa. Szegény György herczegét pedig mind szorosabban bántották a béklyók, hogy ő csak él és nem tehet semmit hazájáért.

Es történt, hogy a szomszédos országocskákból, melyekben nem volt édes apjának parancsoló szava, jajkiáltások halatszottak át. Az ő nepek, az ő alattvalók ellen tamadtak a félhód utódok, a próféta tanainak követői, kik a hitetlenekkel megféni soha nem tudtak. És sűrű patakokban folyt hiteik vere idegen földön és vártak az ígért beváltást, melyet az uralkodóházak tettek. Megvédik őt a keresztényeket minden támadóval szemben. Le is küldötték ezek hajóikat, katonáikat az idegen vizekbe, de nem hogy segítsenek, hogy rendet csináljanak, hanem hogy nézzék a mézarlásokat, gyujtogatásokat, hogy az ott fölrobbant puskaapor egy szikrát se hanyjon at a szárazföldre. Mert a hol ezek a mézarlások történtek, az hatalmas nagy sziget volt, melyet mindenhol tenger határolt, mely tenger fenekén a hívők és hitetlenek holttetemeinek egész tömege talalta örök álmát.

Es fölébredt György herczegben a dicőség, harczit tett, hírt utáni vágy. Sajgó fájdalom fogta el szívét látva a nagy hatalmas fejedelmek telenséget és beszölt édes apjához:

— Uram és királyom, édes apám! Hallod a mi nemzetségbeliünk segélykiáltásait, haldoklók hörgését? Látod azt a vért, mely pirosra festi a tenger vizét. A mieink vere ez! Édes apam, hadd menjek én háboruba. Meg védem én azokat, a kik hozzánk tartoznak és ha kedvez a szerencse, teremtek én magamnak országot is. Nem felek én senkitől, semmitől sem megássa, büszke lesz fiára édes apám!

Es szölt a király:

— Eredj fiam! A kik megoltalmaznak az országot, melynek műveltsége szétaradt az egész világra, mely tudásával és nem erejével hódította meg a nemzeteket: a haza vedangyalai kísérni fogjak lépteidet. Válaszd ki magadnak legjobbk hajómat, legényegem szöve javát és indulj utadnak. Apai szívetem boldogság fogja eltölteni, ha győztesen térsz vissza és mint hőst fog siratni, ha életbe kerül merész vállalkozásod.

Es utnak indult a királyfi. A népek ezrei képezték sorfát az utcán, mikor kilépett a királyfi a királyi kastélyból. Az erejében ott állt édes anyja. Sűrűen omlottak alá könnyei, zsebkendőjével intett a távozónak és a nép lelkesedése nem ismert határt, Tengerre szállt a királyfi! Föl a horgonyval volt a jelszó és büszkén szöttek a hajók a tenger hullámain. És hamar híre terjedt a marész vállalkozásnak. Fialtal leányok róla álmodának György herczegről, a vitézlő hősről és koszorukat fonnának, melyekkel fejét ékesítendék, ha hazatér. De masként volt megírva a srs könyvében. A nagyok, hatalmasok megirigyeltek a görög dicsőségét és a és a nagyok és erők szövetkeztek a kicsiny ellen, a kire szörnyűségesen megharaguvána, minek avatkozik az ő dolgukba mikor itt világgékerül, mikor itt felsőbb érdekekről van szó.

Es jöttek és mentek a jegyzékek. Nagy tudós diplomaták tanácskozáinak, összesugtak és összebuktak s egyetértőleg elhatározták, hogy szárnyat szögy a fiatal görög hősnek, ki az ő szemökben nem volt más, mint kalandor.

A jó rokonok álltak azok élén, kik ellene esküvének és mikor a remélt győzelemtől diadalittasan közzeledett vágyainak, reményeinek Mekkaja felé, mikor övéik láttak már messziről az ő királyuk zászlóját lengeni a hajók aeboczáin és örömjongva siettek azok üdvözlésére, — egyszerre körülfogták a

nagy hatalmas fejedelmek és uralkodók hajói a mi hősünk raját, körülzarolták és mielőtt csak egy lépést tehetett volna György herczeg, mely közelebb hozta volna a mai megvalósításához, hirtelen azon vette magát észre, hogy nem előre, hanem visszafelé eveznek hajói, vissza hazája fele! — és hirtelen szélyfoszlottak az ábrándkepek, hirtelen fölébredt a szép boldogító álomból, vége, vége volt mindennek.

Ismét egyszerű királyi ma György herczeg, apja kicsiny országában. A leányok eldobták a koszorukat, melyekkel homlokukat akarták övezni és ha phenőre hajtja fejét ismét harci dicsőségről, hirtelről, országokról álmodozik, melyeket meg akart hódítani, de a keserű valóságra ebredt és most már töprenkedhetik azon régi igazság fölött: Maradj honodban és erí be azzal a mid van.

Eddig a mese, melyben az a legérdekesebb, hogy minden sora történeti igazság.

TARKA-ÉLET.

Bójt predikáció.

Leányai ez városnak, kik is lakoztak a körfalakon. árkokon belül, imé hallgassátok meg az ur érdemetlen szolgájának szavait, melyekkel sipol a ti kis rózsás füleitekbe példázatait, melyekkel a halhéj panczél alatt, mit a filiszteusok miedernek nevezének vala, keresgeti a ti szivecskéteket, . . .

Im ez szent leczkém a bójtnek második napján kezdem az tiszszüeknek példázatával, kik közül öten okosok valának s hagytak elégséges olajat az ő lámpájukban, melyeknek világosságánál az ő völegényeiket, mátkáikat várnak . . . Más öt hajadonok, leányai pedig a nárcisz virágok, a pompa gránátok városának, a kik nem valának okos szüzek, kiégették a mécsükből az olajat, mielőtt az ő igazi völegényeik megérkezének s maradának sötétségben, völegény nélkül . . .

Mert a mécs jelenti kedves leányzóim a ti sziveket, az olaj pedig azokat az érzelmeket, mik a szivekben megteremnek a szólótokek édes gyümölcseiként . . .

És vajjon — leánykáim, csak gondolatok vissza az elmúlt farsangi napokra, mulatozásaitokra, vajjon, ugy viseltétek e magatokat minden tekintetben, mint amaz városnak okos szüzei? . . .

Gondolatok csak vissza ama kaczer pillantásokra, tánczközben, susogva elejtett szavakra, forró kézszerításokra, hogy némelykötök még a ruháját is mennyire kivágatta? gondolatok azokra az ördögös varáz-u, hevítő tánczokra, melylyel a szédülés, a lobogó lángok járnak s nem érzitek-e szomoruan, most a bójt napjaiban, hogy a ti lámpátokban, szivekben fogytan az olaj, a z é r z e l m e k s ha még egy-két farsangon kaczer kodva így áttánczolgatjátok a bálakat, végleg el is lobbanak azok léha szeszélyek érdemetlen áldozat lángjaiként? . . .

És ti leányzók, kik szerititek magatokat okosnak tartani, ruháitokat mégsem szaggatjátok a bus gondolatra, hamut sem hintegettek felsütött, kisütött kontyaitokra? Belenyugodtok, hogy szivek meghidegülnön sőt még mosolyogtok is ama gondolatra, hogy lámpátokból ki lobban az olaj, hogy lassanként el hálnak az érzelmeitek, mert ti már okosok, tul okosok vagytok, ti már nem félték a sötétségtől, ti már tudjátok, hogy a gimplit, mit társaságokban férjnek neveztek a sötétségben, a mécs lángok áruló fénye nélkül jobban, könnyebben meglehet fogni? . . .

Leánykáim, leánykáim, most a bójtnek,

második napján, mondom azonban én tinéktek, hogy ha ti mécsseitekből szétfecséreltétek az olajat, a ti szivekben hervadni hagyátok az érzelmeket nehéz napok várnak ti reátok mert szeretet nélkül az élet semmis és keserű s aki csak gimpli, csak a férj után szalad az ritkán talál férfit, ki gránit oszlop a megpróbáltatások napjaiban, ki szerelmével megédesíti a fájdalmak keserűségét is . . .

Leányzóim! azért kevesebbet tánczolgatok a majd el következő esztendő farsangjain. kerüljétek a bálak csilláros termeit, hol az érzelmeiteket elfogó mámorban örökké lobogó a szivek mécsesének a lángja; — mig nem ellobban . . . És ne is higgyetek minden turbékoló galamb urfinak, hanem őrizgessétek a ti szivek mécsesét, az erős, fényes orczáju ferfi számára, kit az Ur minden okos, jószágos leányzónak elküldend, ha kevesebbet koptatja is a leányzó a korzó aszfaltját, ha kevesebbet ékeskedik a színházi páholyokban hamis operette előadások alatt, de annál többet forgolódik a konyha házban, a mosóházban Jeruzsálem városának leányzója, a f e r f i, a ki nem gimpli, j o b b a n e l f á r a d a z o d a . . .

Tul okos szüzei ez városnak, vajha megtalálták volna az érdemetlen szolga szavát a halhéj panczél alatt is a ti sziveket s vajha jobban ügyelnétek ezután a drága, szent nardusz olajra? . . . Ámen!

Frater Paulus.

A csirizgyár és a közegészség.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 4.

A hatvan-utca elején van a Bignió-fele keményítő és enyvgyar, amelynek füstje évek óta veszélyeztet a környék lakosságának egészségét. A lakosok már régóta próbálnak megmozgatni minden követ, hogy ettől a veszedelmes szomszédától megszabaduljanak, — de hiába, a kereskedelmi miniszterium bölcsessége nem engedi, hogy a város levegője megtisztuljon, hanem kényszeríti a lakoságot, hogy egy-egy ilyen gyárnak kellemetlenségével megismerkedjenek.

A szomszédos lakosság, élükön K i s s Áron püspökkel, D ó c z y Imre főgymn. és S z ú c s Mihály gazd. tanint. igazgatóval kérvényt adtak be a rendőrfőkapitánysághoz, mint I. fokú iparhatóságához, hogy a gyár működését tiltsa be. A rendőrfőkapitányság azt rendelte el, hogy tegyenek a keményre szikrafogót s huzzák fel a kéményt 4 méterrel. — A kérvényezők ebbe nem nyugodtak bele, hanem felebbtek a városi tanácshoz. A mai tanácsülésen B é s z l e r Károly tanácsnok, az iparügyosztály vezetője referálta az ügyet s azt javasolta, hogy emeljék fel a kéményt a hatvan utca szintjétől 24 méternyire és alkalmazzanak a kéménybe füstfogó készüléket.

Érdekes vita keletkezett erre, amelyből kitűnt, hogy mennyire nem mernek minálunk semmit sem csinálni, mennyire h. b. á. s. k. törvények e tekintetben, hogy a polgárok érdeke és ami legfőbb, e g é s z s é g e m e g ó v a s s é k.

Mert miről van szó? Alig néhány lépésnyire a nagytemplomtól, a gazdasági tanintézetől és a főiskolától egy csirizgyár terjeszti büzt, amely magában is kellemetlen s amellet annyi szénfüstöt áraszt a levegőben a h á z a k e m e l e t é n e k s z i n t j é n e l s o k k a l a l a c s o n y a b b a n, hogy az valósággal elviselhetetlen.

Az iskolák vezetőségeit, fentartó hatóságai, a szülők és a polgárság egyaránt érdekelve van és csak kötelességét teljesíti akkor

mikor ennek a gyárnak a város belsejéből eltávolítását, kipusztítását követeli.

S mi történt? Az, hogy a tanács még az előadó javaslatát sem merete elfogadni, mert félt, hogy a kereskedelmi miniszter megsemmisíti a határozatot, pedig minden tagja belátja a kérelem jogosságát, hanem kiadta ujból a kapitányságnak, nézzen utána, nem történt-e a gyárnál valami szabályellenes, már t. i. olyan, a melyet nem engedélyeztek, hogy bele lehessen kötni.

De vajjon maga az a füst nem szabály-, nem törvényellenes-e? kell ennél nagyobb botrány, mint az a kémény, a mely ott van az iskolák közvetlen közelében? Azt mondják, a keményítő gyártás szabad ipar, azt mindenki ott üzi, ahol akarja. De az egészségrontás, a levegő megfertőztetése csak nem szabad ipar, hanem büntető cselekmény?

A mi egészségügyi törvényünket a legjobbnak híresztelik egész Európában. Miként lehet tehát mégis, hogy ilyen dolgok ellen nem védi meg akkor sem, ha azt a hatóság meg akarja akadályozni?

Nem, az nem lehet, itt alkalmazni kell a közegészségügyi törvenyt, az enyv s a kőszén füstje elég alapot nyujtanak rá.

Nem szabad megelégednie a tanácsnak semmifele reparációval, ki ezzel a gyárral a városból!

A katonaság és a város.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, márcz. 4.

Debreczen sz. kir. város katonaugyi tanácsnoka néhány nap óta tárgyalásokat folytattat a katonai hatósággal az irant, hogy az it-állomásozó egy divízió lovassághoz még idevezényelni szándékolt 2 zászlóalj mikképpen helyeztessék el.

A törvény a város közönségét az egyéneken való eiszállásolásra kötelezi, de ezt a katonai hatóság elfogadni nem akarja és követeli, hogy a város istállót béreljen a huszárság részére. Világos dolog, hogy ez sokkal drágább, bar a milicziának kényelmesebb.

Eddig tehát megvolna a dolog, hanem a katonaság fenyegetőzik s azt mondja, hogy ha nem teljesítik a kérését, elviszik Debreczenből az itt állomásozó egy divíziót is.

A mai tanácsülésen szóba került az ügy és O l á h Károly tanácsnok felhatalmazást kért a helyisegek kibérleése tekintetében az atkudozasra.

Vita keletkezett erre s erélyes hangon tiltakoztak a tanács tagjai az efféle követelések ellen s hangsúlyozták, hogy kések inkább a huszárságtól is megválni, legalább nem kell kaszárnyát építeni, hiszen a katonai körök Debreczent ugvis elhanyagolják — s alig harmadrendű katonai központtá súlyestették. Akadtak hangok az ellen is, a melyek arra hivatkoztak, hogy mennyi nyereség van a katonaságból, mig vegre a polgármester néhány adatot mondott el a kérdés előmenyeiből.

Felhozta, hogy évekkal ezelőtt nagyon kedves volt Debreczenben a lovasság s a közgyűlés deputációt küldött ő felségéhez, melynek az lett volna a hivatása, hogy egy egész huszár ezredet kérjen a felepitendő kaszárnyába. A király kegyesen fogadta a főispán és polgármester vezették küldöttségét s átvette a kérvényt. A főispánnak eszébe jutott, hogy menjenek el egyuttal a hadügy-miniszterhez is, aki akkor még Bylandt Reith volt, de az nem valami szivesen fogadta a kérelmet, pedig hallotta azt is, hogy a király megígerte s még csak le sem ültette a deputációt. Haragszik is a főispán még az emlékére is s végre is oda jutottunk, hogy nem kaptunk egész ezredet, csak egy divíziót ezredtörzs nélkül.

Egy h a n g: Bylandt Reith nem fogadta el a király nézetét!

S i m o u f f y: Nem ugy volt a dolog (Derűltég) hanem ugy, hogy mi megígértük ugyan a kaszárnyát, de nem építettük, csak a terveket készítette el egy genie tiszt.

Eközben ugyanis József kir. herceg járt a városban s a polgármester említette neki, hogy a város a közös lovasság részére kaszárnyát akar építeni. Erre a kir. herceg azt mondta, hogy előbb építsük a honvédekét, a mazonk várhatna k. (Eljenzés) Ezért nem kaptuk meg az ezredet, hogy nem akartunk építeni neki kaszárnyát. Pedig — ugymond a polgármester — sok haszon van a huszárságból, az három annyit költ és fogyaszt, mint a baka! (Derültség) itt van az eredmény: az a tenger pénz.

Egyhang: Hol az a tenger pénz?

Simonffy: Be van igazolva, hogy a debreczeni adóhivatal összes bevételei nem képesek fedezni az állam debreczeni kiadásait tehát az összes adó mind a városban marad s visszamegy a polgárság kezébe. Igyekeznünk kell tehát megszerezni az egész ezredet nemhogy az itülvét is elbocsássuk.

Egyhang: Ha egyszer félig már meg részveztünk és felajánlottuk, most részveztünk meg egészen és adjuk meg a kaszárnyát! (Derültség.)

Simonffy: Ö tehát azt ajánlja, béreljen a város istállót.

Ezzel szemben hiába hivatkoztak mások a kaszárnyaépítés költségeire, melyektől a mai nehéz időben nagyon jó volna megszabadulni a katonai ügyintézésnek a kórtól felhatalmazták az istállók kibérlésére.

Mi a magunk részéről nem bírjuk a huszárság itülvétének szükségét belátni s oktalan doognak tartanók a felrészegségből kijózanodás helyett az ivásra csapni át.

Szinház.

A párisi élet került tegnap hosszas pihentetes után színre, ez idényben először. A darab előadása kifogásalan, úgy az összjáték mint egyes részletek tekintetében a legjobb operette előadások közé tartozott. — A jelen voltak sokat nevettek a darab humoros helyein, a nem épen fiatal leányok számára irt darabon. — A szereplők közül Kaposy Józsa érdemel legtöbb dicséretet, sok hatással és szépen énekelt, szerepébe sok igazságot és szereteleméltőséget tudott önteni, bár nem egy helyen túlságos vonások arán. — Szende Annának ma ismét a lo szerepe volt, természetes hát, hogy jól játszott; kedves és frivol volt, úgy, vagy tan meg inkább, mint a hogy a társszerzők kívánták tőle. Csinosan — s pár taktus kivévelevel — corractül is énekelt, mi szinten dicséretre méltó. A 3-ik felvonásban nagy hatást ért el coupletjeivel. Locsarekné, Szabó Irma, Kallay Lujza, Bartháné kadves stafleget adtak s az összjáték jóságában sok részük volt. A férfiszereplők közül Follinusz és Rubos váltak ki, ez kitünő komikumával, emez jellemzettségével és kifogástalan játékával. — Beudek elegáns és szereteleméltó volt, mint egy irt párisi, Vidor sok igyekezettel és sikerrel játszott. Sziklay kacagató volt minden jelenésében. Bekessy a brasilliai szerepét játszotta meg két szep énekdarabjával [orjo és duet] nagy hatást érve el. A karok fegyelméletten és szépen énekeltek.

Ujdonságok.

* **Tanácsülés.** Ma d. e. 10 órakor tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak. Az iles fontosabb tárgyairól lapunk más helyén számolunk be.

* **Az asztalosok piacza.** Vannak olyan szegény asztalos mesterek, a kik nyilt üzlettel nem bírnak s ezért megélni alig képesek, mert a megrendelt munkákon kívül csakis a heti vásárokon volt eddig joguk a kispiaczon áruikat értékesíteni. Azt kérték tehát, hogy az áruló helyüket tegye át a tanács a kereskademia ele s engedje meg nekik ott a heti.

vásárok idején kívül is az árulást. A városi tanács mai ülésében helyet adott e kérelemnek s ideiglenesen megengedte, hogy a kereskademia és a Stenczinger ház közt levő téren egy-egy asztalos legfeljebb 10 □ méter területen hetenként hetfön, kedden és szombaton piacza árulást tarthat. Az engedély bármikor visszavonható.

* **A tanári körből.** A debreczeni kerületi tanári kör f. hó 6-án, szombaton délután 5 órakor, az ev. ref. kollégium kis tanács termében gyűlést tart, melyre a kör tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

* **Kállay Lujza esküvője.** Kallay Lujzának, szintársulatunk egyik legkedveltebb primadonnájának, folyó hó 14-én és nem mint egyik laptársunk tévesen irta 12-én, lesz az esküvője Budapesten, — a mely alkalommal Fittler Jenő komárommegyei árvaszéki ülnök, a Komárommegyei Lapok felelős szerkesztője vezet ioltárhoz a bájos primadonnát, hogy örök frigyét kössön vele. Szívöböl gratulálunk és kívánunk szerencsét a leendő boldog ifju párnak.

* **Vitaülés.** A jogász önképzőkör márcz. 20-án d. u. tartja meg első vita ülést melynek tárgya: **Vajjen a d e t e r m i n i s m u s v a g y a z i n d e t e r m i n i s m u s h e l y e s l e n d ö e ?**

* **Verböczi ünnepély.** Tegnap számunkban már megirtuk, hogy a joghallgató ifjuság a nagy törvénytudós és codificátor emlékére **V e r b ö c z y ü n n e p é l y t** rendez. Az ünnepély a városháza nagytermében d. u. 5 órakor veszi kezdetét dr. Kereszy Zoltan, felügyelő tauár megnyitó beszédet tart mely után Kiss Pálnak ez alkalomra irt ódáját fogja elszavalni. egy arra felkérendő joghallgató; végül Konrád Ernő 3 jh. Verböczi életrajzát olvassa fel novellaszerű alakban. — Az ünnepély irant már is nagy érdeklődés mutatkozik városszerete, kivált jogász körökben s bizonyára sokan lesznek kik a kegyelet adóját a nagy jogász irant ez alkalommal is leróják.

* **Megint öngyilkosság.** Három hét óta megint elremitően szaporodik városunkban az öngyilkosok száma. A szerelmes szobaleány oleander levél-mérget sziv magába, a mesterlegény feltékeny s egy örült pillanatban felakasztja magát, a meg gyermek kereskedőség beképzeli magának, hogy betegsége gyógythatatlan s egy revolverlovással véget vet életének. Elremitő esetek ezek s ha vizsgáljuk azokat a hászontalan okokat, a melyek kezébe adják az öngyilkosoknak a mérgepotharat, a kötelet, vagy a gyilkos szerszámot még szomorubbakká, még borzalmasabbakká válnak. Az éjjel megint egy öngyilkosság történt. Az öngyilkos személye nem nagy fontosságú, egy közönséges házi szolga volt, de az a kicsinyes és semmi ok, a mely miatt oly borzasztóan akart megvalni az eletről, erdemessé teszi arra, hogy hosszabban foglalkozunk vele. **Balogh Sándor** háziszolgát a rendőrség az éjjel vértoccsában fetrengve találta szobájában, mellette fekvő revolveréből ötfrisztöltés kivölttöve. As ervos azonban csak három golyóttal talált meg testében. Elet-halál közü lebegve szállították be a közkórházba. Az eset részleteiről tudósítónka következőket írja: **Markovics Sándor** egyháztér 347/8. sz. alatti lakos lélekszakadva futott az éjjel a rendőrségi központra, hol az ügyeletes rendőrbizos **Pósa** lakó Mihály előtt előadta, hogy az udvarban közvetlen szomszédjában lakó **Balogh Sándor** háziszolga szobájából több lövést és a z után hosszú szas kínos nyöszörgést hallott. B akart menni a szobába, de az be volt zárva **Pósa** lakó rendőrbizos, az be volt zárva **Pósa** lakó ker. orvossal egy dr. **Balkányi Emil**

kocsin sietett a tett színhelyére, az ajtót az öngyilkosra rátörvén, azt a földön ágya előtt óriási vértoccsában fetrengve találták. — Az orvos megállapította, hogy **Balogh Sándor** az öngyilkosságot hajnalban 1/4 2 óra körül követhette el. — A mellette fekvő 6 milliméteres revolverből hiányzott öt töltés, amelyek mind még nem régen lövettek ki. Az orvos azonban csak három golyót talált meg a testben, két lövést az öngyilkos fejében, egyet pedig mellében lött, hogy a többi két golyót az öngyilkos hova lötte, azt a körütekintő vizsgálat sem volt képes megállapítani. — Daczara azonban a három lövésnek az öngyilkos még élt, sőt beszélni is tudott és bevallotta, hogy saját maga fordította maga ellen a fegyvert, mert félt a tól, hogy a nemsokára bekövetkező sorozásón beveszik katonának. Ilyen kicsinyes ok miatt akart ez a könnyelmű fiatal ember oly elszánt és borzalmas módon megvalni attól a mi az embernek legdrágább és legföltettebb kincse, az eletről. A rendőrbizos azután hordágyon kiszállította a közkórházba, a hol most élet-halál küzött lebeg s nines is semmi remény életben maradásához. **Balogh Sándor**, az öngyilkos 24 éves, ev. ref. vallású nőtlen, debreczeni születésű volt, az áprilisi sorozáson került volna harmadszor sor alá. A behívó czédulat a napokban kapta meg. Szülei Nyil utcán laknak, a kiket rögtön értesítették a szerencsétlenségről. **Biró Józsefnél**, **Csana** k József nagykereskedő üzletvezetőjénél volt szolgálatban, ki rendes magaviseletü embernek ismerte.

Táviratok.

Országgyűlés.

(Saját eredeti tudósításunk.)

Budapest, márcz. 4.

A képviselőház mai ülésén folytatták a közoktatásügyi tárca költségvetését.

Elsőnek **Gajári Géza** két óra hosszúságú beszédet a költségvetés mellett, — utána gróf **Zichy János** néppárti beszédet ellene.

Ezután **dr. Kola János Debreczeni dicső képviselője** támadta a néppártot **óriási derültésg között**, mert a néppárt minden megjegyzésére kórusban zengte rá: **Ugy van! Ugy van!**

Kola beszéde után az egész házat kaczagó görcs fogta el.

Ülés végén **Madarász Imre** beszélt.

A kiállítás panamája.

Budapest, márcz. 4. (A Debr. ered. táv.)

A kiállítás panamája ügyében budapesti tudósítónk ma a következőket sürgönyzi: **Morzsányi Károly dr kilépett a szabad-elvű pártból.** A Budapesti Hirlap tudósítója beszélt **Berlécsei Hankárral** a kiállítás ügyében — hogy **Morzsányi** képviselő **Mandl** huszezer forintján **kivül kapott még huszezer frtot is külön.**

MULATSÁGOK.

A b.ujvárosi izr. nőegylet — mint levelezőnk írja — saját alapítókéje gyarapítására mult hó 28-án közvacsorával egybekötöt fényesen sikerült tánszestélyt rendezett. Ugy az elnöknő **Dr. Rózsa Jakabné**, valamint

hónap 2-én felhajtott 173 drb, 1897 márcz. hónap 2-ik napján elszállított 141 drb, 1897 márczius hónap 3-ik napjára maradt készletben 9177 drb. — A hizott sertés üzlet-irányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár. A ferencvárosi petrocum rakodónál levő székesfővárosi konzum-sertésvásár jelentése márcz. 2-éről: Érkezett: 271 dr. Elszállított budapesti fogyasztásra 260 drb. vidékre 39 drb, elszállítatlan maradt 77 drb. — Napárak: 250—280 kgr. sulyban 53—54 kr. 300—380 kgr. sulyban — kr malacok 38—40 kr. különféle 120—180 kgr sulyban 50—52 kr.

CSARNOK

Egy detektiv regénye.

— **Ottolengui Rodrigótól** —

— A Debreczen saját fordítása —
(Folytatás.)

— Ugy gondoltod? Hallgassad csak. —
Meg fogom kérni Bobot —
— Bobot?

— Oh, igen. Mr. Mitchelt. Már tegnap megmondtam neki, hogy mostantól mindig Bobnak nevezem. És erre ő megcsókolt és azt mondta, hogy: jól van!

— Még meg is csókolt? No mondhatom neveltem kisasszonykám, hogy ez nagyon tetszik nekem.

— Hiszen nekem is tetszett! De azért nem szükséges ám veszekedni, hisz magad is tudod, hogy amit Bob mond az törvény. Mert hisz te is ép úgy felsz tőle, mint — na a többi más urak meg tőled. Azt akartam nevezetesen mondani, hogy Bob engem is vigyen magával, amidőn ti ketten ismét a színházba mentek. Nos, mit szólsz hozzá?

— Mit szólok? Nagyon kitűnő gondolnak tartom, mert hisz olyan nagyon szeretlek hugocská, hogy szívesen szerelek neked mindig gyönyörűseket!

— Te gyönyörű, édes királynő! kiálltatta a fiatal leány, pajkosan beleugorván testvére ölebe, össze vissza csókoltatván annak az arcát. Drága királynőm szabad még valami öhajtasomát előadnom? fecsegett a kicsi félnéken tovább, mikor már utána volt az első viharok.

— Ugyan kicsikém, vajon micsoda nagy titkok hallok még?

— Egy urat felkértem, hogy látogasson el ide, felelte Dóra.

— Ez az egész? kérdezte kacagva Emily. Kicsoda az a csoda szörnyeteg? Hol ismerted meg?

— Már több családnál találkoztam vele a délutáni teákon és a legutolszor megkérdezte tőlem, hogy vajon szabad lesz-e engem itthon is meglátogatnia? — Én megadtam az engedélyt reá, délután fog eljönni, mert tudtam, hogy akkor te is itthon leszel. Ugy-e hogy nagyon helytelenül jártam el?

— Ami azt illeti Dorácskám, bíz elég helytelen volt az, de ha már többször és számos ismerős családnál is találkozta vele, akkor még hagyján. Hogy hívják?

— Thaurer Alfonz.

— Francia?

— Igen, de ha angolul beszél, alig lehet észrevenni, hogy idegen.

— Én a francziákat általában véve nem igen szívelem. Jól tudom ugyan, — hogy ez ostoba előítélet tőlem, de valhányszor egy-egy megismerkedem, magamban mindig azt gondolom, hátha ez is valami kavandor? Édes kész behizelgő modorukkal mindig a mac-kára emlékeztetnek s mindig várom hogy mikor fog már karmolni? De lehet kedveském, hogy el sem jön a francziád és akkor —

— Oh, biztosan tudom, hogy eljön — még pedig ezen a dé után — és mindig félttem hogy ma is elmegy hazulról és —

— Nem! Itt fogok maradni a védelmedre azonkívül Bobot is minden percze várom. Azt mondta, hogy délre eljön és tizenket óra

már régen elmúlt. Talán már itt is van — háromszor csezengett valaki.

Majd Mitchel is belépett, meghajolt Emil előtt és homlokon csókolva, szeretettel susogta: »királynőm!»

— Emily, voltam olyan bátor, hogy egy ismerősömet is magammal hoztam, mondta most már hangosan. Hiszem, hogy nincs ellenvetésed?

— Már hogy lenne Roy, Emily a Mitchel második vezeték nevének »Leroy«-nek ez első betűt elhagyván, képezte ezen szót, hogy ily módon a világ észrevétele s megjegyzése nélkül »Király«-nak nevezhesse kedvesét.

Röviddel reá ismét csezengettek s Barnes bevezette k.

Mitchel bemutatta a két bűgynök s Dóra figyelmét úgy kötötte le hogy a detektiv zavartalanul beszélhetett Emilyvel. És midőn Dorácsk az ablakhoz mentek s mély beszélgetésbe merültek, Barnes használni akarta ezt az alkalmat.

— Bocssáson meg Misz Remsen mondotta, hogy figyelemmel néztem azt a pompás tűjét, de magam is gyűjtő vagyok. Manapság ritkán lehet látni ilyen szép tárgyat. nagy ügyesség szükséges az ilyen tárgy kimetszéséhez.

— Oh dehogya haragszom kérem, sőt nem csudálom, hogy a melltűmet így megcsodálja. És ez szavakra át is nyujtotta Barneses a tűt. Egészen hasonmása volt a Mitchel gombjának, csak hogy gyémánttal díszített arany rámba volt foglalva és a Shakespeare fejével volt ekészítve.

— Ugy-e Mr. Barnes, alig hihető, hogy ez ez előtt szinte egész közönséges gomb volt?

Mindenesetre gombnak gomb volt, de semmi esetre közönséges gomb. Azt talán tudja ön, hogy barátjával elvagyok jegyezve?

Barnes bókolva meghajolt.

— Röviddel eljegyzésünk után, folytatta Emily tovább, Európában voltam körutazáson. Ott fedeztem fel egy ekszereszt, — ki így a legpompásabban metszett, — nála rendeltem meg ezeket a gombokat.

Mind olyat, mint ez?

— Hasonlót, de nem egészen ilyent. Ezen a Shakespeare feje van, a többi más Romeót és Juliát ábrázolja.

Most Barnes merész vágásra határozta magát. — Előhuzta a zsebéből a gombot és átnyujtotta Emilynek.

— Ezen a gombocskán szinte a Julia feje van, talán érdekelni fogja önt?

— Ez valóban csodálatos! Az én gombjaim közül való.

— Tehát az ön gombjai közül való? Tehát hány volt összesen?

— Evvel a Shakespeare fejjel összesen hét volt. A másik hét — hirtelen megszaktotta a beszédet s elpirult.

(Folyt. köv.)

MUTATÓ TÁBLA

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli keseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig

A Göcsey-egyelet „otthona” a keresked. palotájában

Múzeum, a kollegumban, nyitva van vasárponként d. e. 10—12-ig.

Postai hivatalos órák: 1. Levélposta felvétel d. e. 8—12, d. u. 2—7 óráig. — Postautalvány felvétel hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 9—12

negyed 12 óráig. — Csomagfelvétel, hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 8—12 óráig. Postatakarékpénztári közvetítés hétköznapokon d. e. 8—12, d. u. 2—5, vasárnap d. e. 8-tól fél 12 óráig. Levélposta kiadás hétköznapokon d. e. 8—12 d. u. 2—6, vasárnap (csak újságok) d. u. 4—5 óráig. Táviratok feladása márczius végéig d. e. 8-éjjel 12 óráig, április elsejétől d. e. 7-éjjel 12 óráig. A járó levelek este 7—9 óráig is felvétnék a táviróhivatalban.

Anyakönyvi hivatalos órák: Hétköznapokon d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10—12 óráig, d. u. zárva. — Házasságok költetnek: hétfőn, szerdán és esütőtökön d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig. — Jelentkezési lehet kedden, pénteken és szombaton d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig és vasárnap csakis a külső ség ekről d. e.

Táncülés minden hétfőn és esütőtökön d. e. 10 órákor.

Márczius 5. Közigazgatási bizottsági ülés a városnál d. u. 3 órákor.

Márczius 6. Nyomdászok dalestélye a Vilmos féle vendéglőben (Sas-u) este 8 órákor

Márczius 7. A függetlenségi körközgyűlése d. u. 3 órákor a kör helyiségébe.

Márczius 8. Közig. biz. ülés a vármegyén d. e. 9 órákor.

Márczius 14. Hatvan-utcai és új ondódi közlietokasság gyűlése a városházán.

Márczius 14. Inar és kereskedelmi bank közgyűlése a saját helyiségében d. e. 10 órákor.

Márczius 21. István gőzmalom közgyűlése a városbáza nagytermében d. e. 10 órákor.

Márczius 26. Az EMKE működvelő előadása a színházban.

Nyilt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírűek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintőd, mert páratlan egy enletes, gyors és tartós hatása.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntetett ki.

Kéretk csak Ferencz József-keserűviz, nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni

Kapható mindenütt. (Az igazgatóság Budapesten)

Richter-tele Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.
Ezen hirnevös háziszert allentált az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmaztatik kőszvényél, csúznál, tagzsággatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánszét van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter esőgye-zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és Pérsa, cs. és kir. udvari asztaltok, RUDOLSTADT.

Uri és női divatárak
a legolcsóbban beszerezhetők

Ifj. Kovács S.

ezégnél

Kossuth utca első takarékpénztár épület
ugymint

csődtömegtől

megvett áruk

bámulatos olcsó árakban

árusítatnak el.

Hirdetés.

Tózsér Gábor **üzlet helyi-
sége alkalmas háza**
és 800 öl udvara **Kabán**
1214, szám a kő-ut mentén
1897. márczius 17-én délután 3
órákor nyilvános árverés mel-
lett szabad kézen el fog adatni.
A venni szándékozók a hely-
szinen sziveskedjenek megje-
lenni.

Unghváry József

gyümölcsfa-iskolájában Czeglédén
(posta, távirat és vasútállomás)

ez év tavaszán nagyobb mennyiségű 1-2-3-4 éves
nemes gyümölcsfa s egyéb csemete

kerül eladásra és pedig körte, alma, szilva,
őszi barack, kajszin barack, cseresznye,
meggy, eper, bolvilli körte, azarol galagonya,
birs, asponya, mandula, dió, köszméte, ri-
biszke, málna, **földi eper** (szamóca) és
nemes fűzfa csemetek; ezek árai azok erőssé-
ge szerint 15-20-25-30 kr. Ugyancsak
igen nagy mennyiségben kapható 1-2-3
éves vadoncz csemete a következőkből:
körte, alma, birs, doucin, paradicsom alma,
őszi barack, sárga barack, beszterez ei
szilva, **sajmeggy** (Prunus mahaleb), fekete
meggy, cseresznye és eper csemetek, ezek
árai azok erőssége szerint 100 db 60 krtól 1
frt 60 krig, 1000 db 5 frttől 15 frtig. Nemes
csemeték: **őszi barack** és **földi epernél**
(szamóca), vadoncz csemeték: pedig sárga
barack, **sajmeggy** és epernél nagyobb rende-
léseknél árengedmény adatik.

Tessék árjegyzéket kérni!

Rendeléseket elfogad:

Unghváry József kertészete Czeglédén.

Figyelmeztetései:

Unghváry László teleptulajdos, kinek telepe
van és Unghváry Sándor, kinek telepe nincs (ki
csak Unghváry Lászlónál alkalmazott irnok) egy és
ugyanaz. A hirdetésükben használt jelzőt (fával ku-
pezkedik) jó hírnévnek örvendő telepeim rongálá-
sára és a nagyközönség félrevezetésére szolgál. Ezen
jelző megczafolására és teljes érvénytelenségére
feleletet adnak idej árjegyzékemben közjegyző által
hitelesített elismerő nyilatkozatai. Különbösen jelen-
leg **9 hold tiszteletes telepem van**

Fontos! Friss termésű Fontos! Vetőmagvak

nagyobbrészt már mind beérkeztek, részben pedig néhány nap alatt
érkezendnek.

Kiválóan szép francia és magyar luczerna Lóhere vagy veres-
here, mind arankamentesítve s 10, 25, 50, és 100 kilós varrallan zsá-
kokban plombázva. — Arankás mag nem létezik.

Egyedül valódi eredeti quedinburgi Takarmányrépa magvak, mint:
oberndorli sárga, veres hos-zú mamuth, sárga buczok, sárga eckendorfi
és olajbogyó, csakis a legjelesebb és megbízható minőségekben a termelő
ólomzárával. — Minden faj csiraképessegre nézve megvizsgálva. — A
legjobb a mi létezik ezen a téren és nem drága.

Miért is a gazdaközönséget saját érdekeiben figyelmeztetni bátor-
kodom, hogy mielőtt megszükségletét fedezné, tegyen kérdést

KONTSEK GÉZA

előbb GASZNER KÁROLY magkereskedésében

hol minden biztosíték meg van, bármely néven nevezendő magvaknak
legjobb és legolcsóbb beszerzésére.

Melegágyba alkalmas konyhakerti zöldségmagvak friss minőségben
már kaphatók.

Nagy képes árjegyzéket tessék kérni.

Kiadó lakások

május 1-től:

Nagycsapó-utca 396. sz. a.

Sarok utcai szép lakás 4 szoba és
mellékhelyiségek.

Utczai elegáns garcon lakás 2 szoba,
előszobával, külön bejárattal, esetleg kü-
lön is kivehető. Egyleti helyiségnek is
alkalmas.

Bolti helyiség fűszerüzlet, italmérési
és tőzsdejoggal, élénk forgalommal.

Értekezhetni Kiscsapó-utca 388. sz.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Tudatom, hogy

ügyvédi irodámat

Debreczenben Garay-utca 1429
szám alatt a mai napon meg-
nyitottam.

Tisztelettel

Konrad Sámuel

nyugalmozott törvényszéki bíró
köz- és váltó ügyvéd.

Gyümölcsfa vadonczok és nemes ojtványok eladása.

(Vadoncznál 3-5-10,000 drb. vételnél 5-10-15 százalék engedmény!)

A rendkívül gazdag gyökérzetű életerős vadonczok erősség szerint egyenlő vastag-
ságúakra vannak válogatva, mely végtelenül nagy előny a rendelőre nézve, ezenfelül az árak
is mérsékeltek, illetve igen alacsonyak.

3-5 éves állandó, vagyis termő helyűkre kiültethető és ott azonnal beajtható vadonczok:

I. minőségű	[20 méli m. vastag]	100-ra 10	forint
II. "	[15 méli méter]	100-ra 5	"
III. "	[12 méli m.]	100-ra 2,50	"

Közbeli nemesítésre alkalmas 2-3 éves vadonczok.

I. minőségű	[10 méli]	100-ra 2	frt 1000-re 18	—	frt.
II. "	[7 méli]	100-ra 1,60	"	1000-re 4	"
III. "	[6 m.]	100-ra 1,20	"	1000-re 11,50	"

Nyári szemzésre alkalmas 1-2 éves vadonczok.

I. minőségű	[5 méli]	100-ra 1	frt 1000-re 9,50
II. "	[4 méli]	100-ra 0,80	" 1000-re 7,50
III. "	[3 méli]	100-ra 0,60	" 1000-re 5,50

Vadonczok a következőkből rendelhetők meg: körte, alma, doucin, paradicsom, birs,
prunus myrobolana, szent jouljen, kökény, sárga barack, mandula, őszi barack, fekete meggy,
sajmeggy, (prunus mahaleb) eper.

A rendelés fogantatásáért és összeállításánál a fenti (vonallal jelzett) méretek
pontosan betartatnak.

Gazdasági czélokra alkalmas 4-5 éves (nem ojtott) eperfából igen nagy készlet van.
A csemetek drbjá 25 kr; 100 drb ára 20 frt, 1000 drb. ára 170 frt. A gyengébbek aránylag olcsóbbak.
Mindezen vadonczok merrendelhetők

UNGHVÁRY SÁNDOR

gyümölcsfa-iskolájában CZEGLÉDEN.

Ugyancsak fenti ezégnél kaphatók magas törzsű és törpére nevelt körte, alma, szilva,
őszi barack, kajszin cseresznye, meggy, eper, birs és noszpolya csemetek is a köv. ár mellett.

Az 1-2 éves igen szép csemete darabja	15-20 kr.
a 2-3 "	25 kr.
a 3-4 "	30 kr.
a 4-5 éves legerősebbek darabja	35 kr.

Nagyobb vételnél árengedmény adatik.

! Tessék árjegyzéket kérni !!